

دین و زندگی

۱- گزینه «۴» - آیه شریفه «وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِاعْبِيدَ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ» «و ما آسمان‌ها و زمین را به بازیچه نیافریدیم؛ آن‌ها را جز به حق خلق نکردیم». با اشاره به هدفمندی تمام مخلوقات و بیهوده نبودن آن‌ها، حیوانات، گیاهان و حتی حرکت انسان را هدف‌دار می‌داند و هیچ‌یک از این‌ها، بیهوده نیستند. دقت شود که در این آیه به هدف خاصی در خلقت موجودات اشاره نشده است.

(سراسری داخل کشور انسانی - ۹۹) (پایه دهم - درس اول)

۲- گزینه «۱» - صورت تست که بحث از نفس لوآمه می‌کند. نفس لوآمه نشان‌دهنده وجود من حیثیتی انسان یا روح است که بدیهی می‌باشد و نیاز به هیچ‌گونه استدلالی ندارد و دارای محوریت ثابت است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: روح به مکان و زمان محدود نمی‌شود.

گزینه «۳»: خود انسان همیشه برای او ثابت است و وابسته به بعد مادی نیست.

گزینه «۴»: شخصیت انسان فقط وابسته به بعد روحانی انسان است و به بعد جسمانی وابستگی ندارد.

(سراسری خارج از کشور انسانی - ۹۹) (پایه دهم - سوم)

۳- گزینه «۲» - آیه صورت سؤال بیانگر اعتقاد کافران است که زندگی را منحصر به دنیا می‌دانند و پاسخ به آن‌ها در آیه شریفه «افحسبتم انما خلقناکم عبثاً و انکم الینا لا ترجعون» بیان شده است که تأکید می‌شود زندگی جهان عبث و بیهوده نیست و همه به سوی خداوند برمی‌گردیم.

(سراسری داخل کشور تجربی - ۹۹) (پایه دهم - ترکیبی)

۴- گزینه «۲» - کنار رفتن پرده از حقایق عالم: در آن روز با تابیدن نور حقیقت از جانب خداوند پرده‌ها کنار می‌رود و اسرار و حقایق عالم آشکار می‌شود و واقعیت همه چیز از جمله اعمال و رفتار و نیت انسان‌ها و نیز حوادث تلخ و شیرینی که در زمین اتفاق افتاده است، آشکار می‌شود. نوع دیگری از رابطه میان عمل و پاداش و کیفر وجود دارد که عمیق‌تر و کامل‌تر از دو نوع قبلی است. همان‌طور که در بحث از نامه عمل دیدیم، آنچه انسان با خود به قیامت می‌برد، باطن اعمالی است که اکنون در این دنیا قابل مشاهده نیست. هر عملی یک جنبه ظاهری و یک جنبه باطنی دارد. جنبه ظاهری بعد از عمل از بین می‌رود. اما جنبه باطنی هرگز از بین نمی‌رود و در روح هر انسانی باقی می‌ماند. هر عملی که ما در زندگی دنیوی انجام می‌دهیم، حقیقت و باطن آن عمل در جهان آخرت به صورت زشت یا زیبا، لذت بخش یا دردآور مجسم می‌شود و انسان خود را در میان باطن اعمال خود می‌بیند. (تجسم اعمال) پس آنچه در روز قیامت به عنوان پاداش یا کیفر به ما داده می‌شود، عین عمل ما است. به عنوان مثال، کسی که ربا می‌خورد و یا مال یتیمی را به ناحق تصاحب می‌کند، اگر باطن و چهره واقعی عمل او در همین دنیا برملا شود (که نمی‌شود)، همگان خواهند دید که او در حال خوردن آتش است؛ اما در دنیا آتش آشکار نمی‌شود و هنگامی که او وارد جهان آخرت می‌شود و پرده‌ها کنار می‌رود، حقیقت و باطن عمل عیان می‌گردد و آتش از درون او زبانه می‌کشد. «إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالِ الْيَتَامَى ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا» «کسانی که اموال یتیمان را از روی ظلم می‌خورند جز این نیست که آتشی در شکم خود فرو می‌برند و به زودی در آتشی فروزان در آیند.» (سراسری داخل کشور زبان - ۹۹) (پایه دهم - درس هشتم)

۵- گزینه «۳» - از توجه به احادیث زیر از امیر دل‌ها علی (ع) درمی یابیم که «محاسبه و ارزیابی اعمال» موجب سعادت و اصلاح نفس خواهد شد. به عیب‌هایش آگاه شود و به گناهانش پی ببرد و گناهان را جبران کند و عیب‌ها را برطرف سازد.

پیام	حدیث
هر که به محاسبه نفس خود پردازد: به عیب‌هایش آگاه شود و به گناهانش پی ببرد و گناهان را جبران کند و عیب‌ها را برطرف سازد.	مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ: وَقَفَّ عَلَىٰ عُيُوبِهِ، وَأَحَاطَ بِذُنُوبِهِ، وَأَسْتَقَالَ الذُّنُوبَ، وَأَصْلَحَ الْعُيُوبَ
ثمره محاسبه، اصلاح نفس است.	ثَمَرَةُ الْمُحَاسَبَةِ صَلَاحُ النَّفْسِ
هر که نفس خود را حساب‌رسی کند نیکبخت شود.	مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ سَعِدَ

بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه‌های «۱» و «۲» به صورت سؤال اشاره دارند و گزینه «۴» حدیث پیامبر اکرم (ص) را در خصوص وجوب محاسبه نفس قبل از حساب‌رسی روز قیامت بیان می‌کند. (سراسری داخل کشور ریاضی - ۹۹) (پایه دهم - درس نهم)

۶- گزینه «۴» - زنان ایرانی قبل از اسلام که عموماً پیرو آیین زرتشت بودند، با پوشش کامل در محل‌های عمومی رفت و آمد می‌کردند. پوشش و حجاب زنان در ایران باستان چنان برجسته بود که حتی برخی از مورخان غربی بر این باورند که می‌توان ایران باستان را منشأ اصلی گسترش حجاب در جهان دانست. در ادیان دیگر و عموم فرهنگ‌ها، پوشش زنان به صورت یک اصل پسندیده مطرح بوده و کمتر قوم و ملتی است که زنان آن پوشش مناسبی نداشته باشند. تفاوت‌ها مربوط به چگونگی و حدود آن بوده است. (سراسری داخل کشور انسانی - ۹۸) (پایه دهم - درس چهاردهم)

۷- گزینه «۱» - مایه حیات جهان مادی و اساس زندگی، آب است که در آیه شریفه «وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ» مورد توجه واقع شده است. زیبایی و اعجاز لفظی قرآن کریم، سبب نفوذ خارق العاده آن در افکار و قلوب در طول تاریخ بوده است. علل فرستادن پیامبران متعدد عبارت‌اند از: الف) استمرار و پیوستگی در دعوت، ب) رشد تدریجی سطح فکر مردم، ج) تحریف در تعالیم پیامبران پیشین دقت شود که آمادگی بشر برای دریافت برنامه کامل، از عوامل ختم نبوت است. (سراسری داخل کشور هنر - ۹۹) (پایه یازدهم - درس اول)

۸- گزینه «۳» - عبارت «و یلعنهم الكتاب و الحکمة» در آیه شریفه «لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آیاتهِ و یزکیهم و یعلّمهم الكتاب و الحکمة و إن کأنوا من قبل لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ» بیانگر مسئولیت مرجعیت دینی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم است. عبارت «يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آیاتِهِ» به دریافت و ابلاغ وحی اشاره دارد. بررسی سایر گزینه‌ها:
آیه گزینه «۱»: «ولایت ظاهری» را بیان می‌کند.

آیه‌های گزینه «۲» و «۴»: نیز به ولایت ظاهری و دلیل تشکیل حکومت اسلامی اشاره دارند. (سراسری خارج از کشور انسانی - ۹۸) (پایه یازدهم - درس پنجم)
۹- گزینه «۳» - در یکی از روزها، نزدیک ظهر، فرشته وحی از جانب خداوند آیه‌ای بر پیامبر نازل کرد که در آن ویژگی‌های ولی و سرپرست مسلمانان مشخص شده بود: «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ»
«همانا ولی شما خداوند و رسول اوست و مؤمنانی که نماز را بر پا می‌دارند و در حال رکوع زکات می‌دهند.» (مائده ۵۵)

با نزول این آیه، رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم دریافت که چنین واقعه‌ای رخ داده است و کسی در رکوع صدقه داده است و خداوند قصد دارد او را معرفی کند، با شتاب و درحالی که آیه را می‌خواند و مردم را از آن آگاه می‌کرد، به مسجد آمد و پرسید: چه کسی در حال رکوع صدقه داده است؟ فقیری که انگشتی در دست داشت، به حضرت علی که در حال نماز بود، اشاره کرد و گفت: آری، این مرد در حال رکوع، انگشتی خود را به من بخشید. مردم که از محتوای آیه باخبر شده بودند، تکبیر گفتند و رسول خدا نیز، ستایش و سپاس خداوند را به جا آورد. نزول این آیه در چنین شرایطی و اعلام ولایت حضرت علی از جانب رسول خدا، برای این بود که مردم با چشم ببینند و از زبان پیامبر بشنوند تا امکان مخفی کردن آن نباشد. (سراسری خارج از کشور زبان، هنر، ریاضی و تجربی - ۹۸) (پایه یازدهم - درس پنجم)

۱۰- گزینه «۴» - بهره‌مندی از محضر ائمه اطهار علیهم‌السلام و جلسات درس آنان به شیعیان اختصاص نداشت و هر طالب علمی با شرکت در جلسات درس آنان می‌توانست از دانش آن بزرگواران استفاده کند. ابوحنیفه، امام مذهب حنفی، محمد بن ادریس، امام مذهب شافعی، مالک بن انس، پیشوای مذهب مالکی و نیز سفیان ثوری، از جمله کسانی‌اند که از محضر امامان بزرگوار، بهره علمی برده‌اند.

(سراسری خارج از کشور انسانی - ۹۹) (پایه یازدهم - درس دهم)

۱۱- گزینه «۱» - به دلیل غایب بودن ایشان، بهره‌مندی از امام در عصر غیبت کاهش می‌یابد. از این رو آن حضرت خود را به خورشید پشت ابر تشبیه کرده‌اند. در این دوره، نه امکان حکومت و ولایت ظاهری آن امام هست و نه امکان تشکیل جلسات درس و تعلیم معارف و احکام دین. لذا این بهره‌مندی، منحصر به «ولایت معنوی» می‌شود که نیازمند ظاهر بودن بین مردم نیست. ایشان به اذن خداوند از احوال انسان‌ها آگاه است، افراد مستعد و به ویژه شیعیان و محبان خویش را از کمک‌ها و امدادهای معنوی خویش برخوردار می‌سازد. امام عصر در نامه ای به شیخ مفید از علمای بزرگ اسلام، می‌فرماید: «ما از اخبار و احوال شما آگاهیم و هیچ چیز از اوضاع شما بر ما پوشیده و مخفی نیست». (اطلاع دقیق) ایشان در ادامه همین نامه می‌فرماید: «ما در رسیدگی [به شما] و سرپرستی شما کوتاهی و سستی نمی‌کنیم و یاد شما را از خاطر نمی‌بریم که اگر جز این بود، دشواری‌ها و مصیبت‌ها بر شما فرود می‌آمد و دشمنان، شما را ریشه کن می‌کردند.» هم اکنون نیز امام عصر سرپرست، حافظ و یاور مسلمانان است. هدایت باطنی افراد، حل بعضی از مشکلات علمی علما، خبر دادن از پاره‌ای رویدادها، دستگیری از درماندگان و دعا برای مؤمنان، نمونه‌هایی از یاری‌رسانی‌های آن حضرت است. چه بسیارند افرادی که از یاری آن امام برخوردار می‌شوند، بدون آنکه ایشان را بشناسند. (سراسری خارج از کشور انسانی - ۹۸) (پایه یازدهم - درس دوازدهم)

۱۲- گزینه «۲» - از آیه شریفه «قُلْ مَنْ رَبَّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلِ اللَّهُ افَاتَّخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ...» مفهوم می‌گردد که پرسش و پاسخ مطرح شده در آیه هر دو از خداست. پس روشن است که مشرکان خالقیّت خدا را قبول دارند ولی پرستش خدا و کمک خواستن از او و نفی شرک را نمی‌پذیرند. (سراسری داخل کشور تجربی - ۹۹) (پایه دوازدهم - درس دوم)

۱۳- گزینه «۱» - دقت شود که سنت ابتلاء با کلید واژه فتنه در آیه «وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَغْتَبِ اللَّهُ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ أَصَابَهُ خَيْرٌ اطْمَأَنَّ بِهِ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ انْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ» از مردم کسی هست که خدا را بر یک جانب و کناره‌ای آنها به زبان و هنگام وسعت و آسودگی [عبادت و بندگی] کند. پس اگر چیزی به او رسد، دلش به آن آرام می‌گیرد و اگر بلایی به او رسد، از خدا رویگردان می‌شود. او در دنیا و آخرت، [هر دو]، زیان می‌بیند. این همان زیان آشکار است.» اشاره شده است و رویگردانی از خدا، واکنش عابدان از روی تردید در برابر فتنه‌ها و ابتلائات است. (سراسری داخل کشور ریاضی - ۹۸) (پایه دوازدهم - درس ششم)

۱۴- گزینه «۱» - بیت «برو این دام بر مرغی دگر نه که عنقا را بلند است آشیانه» به نفوذناپذیری در برابر وسوسه‌های شیطان اشاره دارد. آیه شریفه «قَالَ رَبِّ السَّجَنِ احْبَبْ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونِي إِلَيْهِ» مؤید همین مفهوم است. (سراسری داخل کشور تجربی - ۹۹) (پایه دوازدهم - درس چهارم)

۱۵- گزینه «۴» - خداوند این گونه تعیین کرده که انسان کارهایش را «با اختیار انجام دهد» و کسی نمی‌تواند از اختیار که ویژگی ذاتی اوست فرار کند حتی اگر بخواهد فرار کند باز هم این یک کار اختیاری بوده چون همین کار را با خواست و اراده خود انجام داده است. در گزینه «۱» تحت اختیار انسان نادرست است. (سراسری داخل کشور تجربی - ۹۸) (پایه دوازدهم - درس پنجم)

۱۶- گزینه «۴» - آیه ۹۶ سوره اعراف: «وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ» «و اگر مردم شهرها ایمان آورده و تقوا پیشه می‌کردند، قطعاً برایشان می‌گشودیم برکاتی از آسمان و زمین ولی تکذیب کردند پس آنان را گرفتار ساختیم به [کیفر] آنچه مرتکب می‌شدند.» این آیه به سنت تأثیر اعمال انسان در زندگی او اشاره دارد. (سراسری داخل کشور تجربی - ۹۸) (پایه دوازدهم - درس ششم)

۱۷- گزینه «۲» - مطابق آیه شریفه ۱۷۵ سوره نساء: «فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسُيِّدْ لَهُمْ فِي رَحْمَةِ اللَّهِ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيهِمُ إِلَيْهِ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا» خداوند کسانی را که ایمان آورده و تمسک بجویند را هدایت می‌کند. (سراسری داخل کشور هنر - ۹۸) (پایه دوازدهم - درس هشتم)

۱۸- گزینه «۱» - اندیشه، بهار جوانی را پرطراوت و زیبا می‌سازد، استعدادها را شکوفا می‌کند و امید به آینده‌ای زیباتر را نوید می‌بخشد. علاوه بر آن می‌تواند برترین عبادت‌ها باشد. پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «أَفْضَلُ الْعِبَادَةِ إِدْمَانُ التَّفَكُّرِ فِي اللَّهِ وَ فِي قُدْرَتِهِ». برترین عبادت، اندیشیدن مداوم درباره خدا و قدرت اوست. (سراسری خارج از کشور انسان - ۹۸) (پایه دوازدهم - درس اول)

۱۹- گزینه «۱» - پرسش پیامبر از کشته شدگان جنگ بدر مبنی بر حق یافتن وعده خداوند، تأکیدی بر عبارت شریفه «و من أصدق من الله حديثاً» و صادق القول بودن و راست‌گو بودن خداوند است. (سراسری تجربی داخل کشور - ۹۹) (پایه دهم - ترکیبی)

۲۰- گزینه «۱» - توکل به خدا به معنای اعتماد به خداوند است؛ یعنی:

- انجام وظیفه خود در هر کار

- و سپردن نتیجه و محصول آن به خداوند. انسان متوکل:

- خداوند را تکیه‌گاه مطمئن خود می‌یابد.

- و در عین عمل به وظایف، آموزش را به او واگذار می‌کند «افوض امری الی الله»

- و خود را تحت حمایت خداوند قرار می‌دهد. «فهم ربوبیت الهی»

«وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ»

«و آن کس که در راه حق به خدا توکل کند، خداوند او را بس است، خداوند امر خویش را به سرانجام می‌رساند.» در حقیقت کسی که به خدا توکل می‌کند می‌داند که خداوند امر خویش را به سرانجام می‌رساند و او خود به مؤمنین وعده داده که برایشان کافی است.

(سراسری خارج از کشور انسانی - ۹۹) (پایه دهم - درس دهم)

۲۱- گزینه «۲» - برخی افراد منافع و تجارتشان در گسترش و افراط در تمایلات مادی است و به دنبال حریص‌تر شدن مردم هستند.

«و يُرِيدُ الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ وَ كَسَانِي كِهَ از شهوات پیروی می‌کنند می‌خواهند»

أَنْ تَمِيلُوا مِيلًا عَظِيمًا شَمَا به انحراف بزرگی دچار شوید»

این افراد شهوت‌ران به استفاده متعادل از تمایلات نام منع می‌گذارند تا این‌گونه القا کنند که دین اسلام، انسان‌ها را از توجه به امیال و غرایز مادی منع کرده است.

در ابتدای این آیه آمده است «وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ» و به همین جهت در ابتدای مطلب سؤال آمده است: «خدا می‌خواهد از شما درگذرد» بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بازیچه بودن زندگی دنیا از دیدگاه الهیون را بیان می‌کند.

گزینه «۳»: به این موضوع اشاره دارد که «سرنوشت آنان که مرتکب گناه شدند چنین شد که نشانه‌های الهی را تزیب کردند و آن نشانه‌ها را به باد تمسخر گرفتند.»

گزینه «۴»: گم شدن تلاش کسانی که فکر می‌کنند در دنیا بهترین کار را انجام دادند را بیان می‌کنند و این‌ها زیاده‌کارترین افراد هستند.

(سراسری خارج از کشور انسانی - ۹۹) (پایه دوازدهم - درس هفتم)

۲۲- گزینه «۳» - امام علی (ع) در عهدنامه مالک اشتر می‌فرماید: «در قبول و تصدیق سخن چین شتاب مکن؛ زیرا سخن چین در لباس نصیحت ظاهر می‌شود، اما خیانتکار است.» (سراسری خارج از کشور - ۹۸) (پایه یازدهم - درس یازدهم)

۲۳- گزینه «۲» - اگر بگوییم: هر موجودی به آفریننده نیاز دارد، در نتیجه خود آفریننده هم به خالق نیاز دارد. نتیجه چنین سخنی، پذیرش تسلسل

علت‌ها است که چون به علت نخستینی ختم نمی‌شود، هیچ چیزی وجود پیدا نمی‌کند، پس باید بگوییم: «هر پدیده‌ای نیازمند به آفریننده است.» (سراسری داخل کشور انسانی - ۹۹) (پایه دوازدهم - درس اول)

۲۴- گزینه «۱» - رسول خدا با ارزش‌های جاهلی مبارزه کرد. یکی از این ارزش‌ها تعصب‌های قومی و نژادی بود. آن حضرت برتری عرب و غیرعرب را که از سنت‌های غلط جاهلی بود باطل کرد و هر گونه فخر و افتخار به این مسائل را مذموم می‌شمرد. ملاک وی در تقسیم‌بندی، تقوای انسان‌ها بود. آیه « يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ » سرلوحه برنامه‌های آن حضرت بود. (سراسری داخل کشور انسانی - ۹۸) (پایه یازدهم - درس ششم)

۲۵- گزینه «۳» - کسی که پیش از ظهر مسافرت کند وقتی به حد ترخص رسید می‌تواند افطار کند و کسی که بعدازظهر مسافرت کند باید روزه خود را تمام کند.

<p>→ وطن</p> <p>رسیدن به وطن باید روزه را تمام کند</p>	<p>→ وطن</p> <p>از وطن به سفر برود باید روزه را تمام کند</p>
<p>← وطن</p> <p>از وطن به سفر برود به حد ترخص رسید افطار کند</p>	<p>← وطن</p> <p>رسیدن به وطن نمی‌تواند روزه بگیرد</p>

(سراسری زبان خارج از کشور ۹۸) (پایه دهم - درس دوازدهم)